

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

**навчальної дисципліни «Актуальні проблеми превентивної діяльності
органів Національної поліції» обов'язкових компонент освітньої програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
262 (Правоохоронна діяльність)**

**за темою «Структура та правовий статус підрозділів превентивної
діяльності. Повноваження підрозділів превентивної діяльності Національної
поліції»**

Харків 2023 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, старший науковий працівник Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Основні завдання та функції поліції.
2. Система поліції. Структура поліції.
3. Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України.
4. Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності головних (територіальних) управлінь Національної поліції України в областях.
5. Повноваження підрозділів превентивної діяльності Національної поліції

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Про Національну поліцію: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
5. Про затвердження Положення про Національну поліцію України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.
6. Положення Про патрульну службу: Наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.
7. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376.
8. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : Наказ МВС, МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735.
9. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395.
10. Про реалізацію повноважень Національної поліції з видачі та анулювання дозволів: наказ МВС України від 29.12.2015 № 1644.

11. Наказ МВС України № 123 від 27 листопада 2015 р. «Про затвердження положення про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України».

12. Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції».

13. Наказ Національної поліції України від 6 листопада 2015 року № «Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції».

Допоміжна

1. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князев та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків: ХНУВС, 2017. — 242 с.

2. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції: практ. посіб./авт.-уклад.: Т.П. Мінка, Р.В. Миронюк, В.А. Глуховець та ін. — Х. Право, 2016. —182 с.

3. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків: ХНУВС, 2017. — 432 с.

4. Довідник працівника поліції превентивної діяльності: навч. посібник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, Засл. юрист України А.Є. Фоменко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 180 с.

5. Адміністративна діяльність Національної поліції: Навчальний посібник Кол. авт. кер. авт. кол. к.ю.н., засл. юрист України В.А. Глуховець. — Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. — 248 с.

6. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: Навчальний посібник. Київ. : Видництво «Центр учбової літератури», 2016. 196 с.

7. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: особлива частина: навч. посіб. Т.П. Мінка, О.М. Обушенко, Д.Г. Забрєда та ін. за заг. ред. С.М. Алфєєєва. Харков. Право, 2013. — 312 с.

8. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: загальна частина: навч. посібник Кол. авт. за загал. редакцією д-ра юрид. наук, проф., С.М. Алфєєєва. — Дніпропетровськ : 2014. — 216 с.

Текст лекції

1.

Згідно зі ст. 1 закону України «Про Національну поліцію» **Національна поліція України** — центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра

внутрішніх справ України.

Основними нормативно-правовими актами, що визначають повноваження Національної поліції України як основного суб'єкта реалізації правоохоронної функції держави та регулюють її діяльність, є закони України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015, «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992, «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993, «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки» від 23.04.1999, «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22.06.2000, «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014, постанова Кабінету Міністрів Української РСР «Про затвердження Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ» від 29.07.1991 № 114, постанова Кабміну України «Про затвердження Положення про Національну поліцію» від 28.10.2015 № 877 та ін.

Основними завданнями Національної поліції є:

- 1) реалізація державної політики у сферах забезпечення охорони прав та свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;
- 2) внесення на розгляд міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики в зазначених сферах;
- 3) надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Забезпечення публічної безпеки і порядку як у звичайних умовах життєдіяльності суспільства та держави, так і в умовах виникнення надзвичайних ситуацій досягається шляхом проведення єдиної державної політики в галузі забезпечення внутрішньої безпеки держави, а отже, й публічної безпеки і порядку, реалізацією заходів економічного, політичного, організаційного та іншого характеру, що спрямовані насамперед на попередження загроз життєво важливим інтересам держави та суспільства.

Сутність публічної безпеки може бути виражена станом суспільного спокою, відсутності загроз (чи мінімально можливого їх рівня) охоронюваним законом правам, свободам, законним інтересам, а також відповідною системою діяльності, спрямованою на забезпечення вказаного стану.

Публічний порядок у широкому розумінні охоплює всю систему позитивних і негативних суспільних відносин (відносин державних органів між собою, державних органів та громадських організацій чи громадян), метою яких є охорона життя, здоров'я, честі, гідності громадян, їх законних інтересів, забезпечення громадського спокою як у громадських місцях, так і поза їх межами, збереження усіх форм власності, створення реальних умов для нормального функціонування державних органів, громадських організацій і трудових колективів та які регулюються соціальними нормами (як нормами права, так і іншими соціальними нормами неюридичного характеру).

Охорона прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави є пріоритетом

діяльності Національної поліції. Це означає, що дотримання прав людини повинно превалювати у стосунках поліції та конкретної особи, усі функції Національної поліції мають бути спрямовані на служіння інтересам людини, на охорону та захист її прав, свобод і законних інтересів.

Протидія злочинності охоплює всі види впливу на злочинність із метою її скорочення, починаючи від розробки відповідних законів та підзаконних актів і закінчуючи індивідуальним виховним впливом на особистість із метою недопущення її протиправної поведінки.

Основними напрямками діяльності Національної поліції у сфері протидії злочинності є:

- виявлення, усунення або нейтралізація причин злочинності, окремих її видів, а також умов, що їй сприяють;
- виявлення та усунення ситуацій на певних територіях або в певному середовищі, які безпосередньо мотивують або провокують вчинення злочинів;
- виявлення у структурі населення груп підвищеного кримінального ризику і зниження цього ризику;
- виявлення осіб, поведінка яких вказує на реальну можливість учинення ними злочинів, і застосування до них стримуючого і коригуючого впливу, а в разі необхідності – здійснення такого впливу і на їх найближче оточення.

Надання послуг з допомоги – це різні за сферою, змістом та обсягом форми сервісної діяльності поліцейських, спрямовані на реалізацію прав, свобод і законних інтересів осіб, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Поняття «послуги» в контексті поліцейської діяльності має на меті акцентувати увагу на виконанні обов'язків держави перед приватними особами, зокрема тих, що спрямовані на юридичне оформлення умов, необхідних для забезпечення належної реалізації їхніх прав та охоронюваних законом інтересів.

Основними ознаками поліцейських послуг з допомоги є такі:

- а) надання послуги за заявою фізичної особи, у невідкладних випадках таку послугу може ініціювати сам працівник поліції, якщо особа з певних причин не може звернутися особисто;
- б) допоміжний характер послуги ґрунтується на необхідності створення поліцією умов для реалізації прав, свобод і законних інтересів конкретних осіб;
- в) надання послуг здійснюється лише шляхом реалізації владних повноважень, закріплених за поліцейським;
- г) законодавче регулювання права особи на отримання конкретної послуги та закріплення повноважень поліцейського на надання такої послуги;
- г) результатом надання послуги є адміністративний акт – дія або рішення поліцейського, яким задоволено звернення конкретної особи. Цей акт є адресним (спрямованим на конкретну особу).

Виконання завдань, покладених на Національну поліцію України, щодо реалізації правоохоронної функції держави здійснюється в межах чітко визначених функцій. Під функціями слід розуміти основні напрямки діяльності органів поліції у процесі вирішення поставлених перед ними завдань, тобто функції органу поліції охоплюють сукупність методів, способів, прийомів, дій,

за допомогою яких виконуються завдання і досягаються цілі, що ставляться перед органами поліції. Кожна з функцій органів поліції конкретизується у функціях їх структурних підрозділів, а функції структурних підрозділів розподіляються у формі функціональних обов'язків кожного окремого працівника. Отже, функції поліції можуть реалізовуватися як у діяльності органів Національної поліції як спеціального суб'єкта реалізації правоохоронної функції держави, так і в діяльності його окремих структурних елементів і працівників. Функції органів Національної поліції за значенням завдань, для виконання яких вони здійснюються, можна поділити на такі три групи: основні, забезпечувальні та функції загального керівництва.

Діяльність Національної поліції України щодо реалізації правоохоронної функції держави здійснюється у відповідних формах. У межах формування та реалізації державної політики у правоохоронній сфері органи Національної поліції України здійснюють правотворчу, правозастосовну, правоохоронну, освітню та правовиховну діяльність. Зазначені форми діяльності розрізняються між собою не лише за змістом, а й суб'єктами, що уповноважені їх реалізовувати в системі Національної поліції України, способами реалізації, досягнутими результатами тощо.

Правотворчість є найважливішою формою реалізації правоохоронної функції держави. Метою правотворчості як форми реалізації правоохоронної функції держави є створення цілісної та несуперечливої системи права, норми якої безпосередньо визначають специфіку реалізації правоохоронної функції держави. Зміст правотворчої діяльності органів Національної поліції України в рамках реалізації правоохоронної функції держави полягає в розробленні та прийнятті відомчих нормативно-правових актів. Відомчі нормативно-правові акти є однією з важливих складових адміністративно-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави. Саме грамотне застосування норм відповідних відомчих нормативно-правових актів дозволить створити необхідні умови для ефективної діяльності органів Національної поліції України щодо реалізації правоохоронної функції держави.

Що стосується правозастосовної діяльності органів Національної поліції України, то у процесі застосування норм права виникає потреба у правозастосовних актах, які містять індивідуально-конкретні правові розпорядження, що встановлюють (закріплюють, змінюють або припиняють) на підставі правових норм конкретні суб'єктивні права й обов'язки персонально зазначених осіб. Діяльність органів поліції в цьому напрямку полягає у виданні правозастосовних актів, які детальніше конкретизують зміст конституційних особистих прав громадян, установлюють підстави, механізм та межі їх реалізації, індивідуалізують ті юридичні факти, які пов'язані з подальшим існуванням особистих прав людини і громадянина. Саме завдяки правозастосовній діяльності органів Національної поліції створюються необхідні умови для найбільш ефективної реалізації правоохоронної функції держави, здійснюється цілеспрямований вплив на поведінку відповідних суб'єктів тощо.

Дуже часто одночасно з поняттям «правозастосовна діяльність» застосовується таке поняття, як «дискреційні повноваження». Так, під

дискреційними повноваженнями (розсудом) розуміють правозастосовну діяльність, або повноваження, надане особі, яка наділена владою вибирати між двома і більш альтернативами, коли кожна альтернатива законна, з виділенням владної складової. Межі дискреційних повноважень виражаються у праві працівника органів внутрішніх справ прийняти рішення щодо кожної конкретної ситуації, тобто межі повідомляють суб'єкту правозастосування про можливість вибору того чи іншого рішення. Тобто, говорячи про дискреційні повноваження органів Національної поліції, слід мати на увазі правозастосовну діяльність, зміст якої полягає в реалізації уповноваженими на те органами та підрозділами поліції права здійснювати певні повноваження та виконанні обов'язку щодо здійснення наданих повноважень. У рамках даної діяльності працівники органів поліції мають право з урахуванням вимог нормативно-правових актів та життєвих обставин прийняти відповідне рішення у кожній конкретній справі. Наявність дискреційних повноважень, що є невід'ємним елементом публічної влади, дає можливість посадовій особі органів поліції диференціювати ситуації залежно від обставин, вичерпний перелік яких неможливо вказати в нормі права.

Проте необхідно враховувати, що можливість застосування органами Національної поліції дискреційних повноважень є, з одного боку, ознакою існування правової держави, тобто свідченням наявності свободи дій органів і підрозділів поліції та їх посадових осіб. З іншого боку, така свобода має поєднуватися з цілою низкою обмежень, наявність яких сприятиме більш повному забезпеченню прав і свобод людини та громадянина, створенню необхідних гарантій для дотримання зазначених прав, недопущенню зловживання владою працівником органів поліції. У цьому випадку йдеться про адміністративний розсуд у діяльності посадових осіб органів поліції, під яким слід розуміти дозволена законом інтелектуально-вольову діяльність посадової особи Національної поліції, змістом якої є здійснення вибору одного з кількох варіантів правозастосовного рішення, встановленого правовою нормою, для забезпечення законності, справедливості, доцільності й ефективності адміністративного регулювання з метою ухвалення оптимального рішення у справі, максимально повно забезпечуючи досягнення встановлених правом цілей. Застосування адміністративного розсуду в діяльності посадових осіб Національної поліції України як різновиду правозастосовної діяльності має бути належним чином регламентоване, здійснюватися в чітко визначених на законодавчому рівні межах, що в результаті дозволить ухвалити найбільш оптимальне рішення у справі.

Правоохоронна діяльність органів поліції України є найважливішою формою серед інших форм діяльності (правотворчої, правореалізаційної, освітньої та правовиховної); кожна з наведених вище форм під час її реалізації безпосередньо перетинається з правоохоронною діяльністю. Правоохоронна діяльність у цілому та діяльність органів Національної поліції зокрема органічно вплетена у соціальне життя суспільства, визначається ним та сама впливає на нього.

Правоохоронна діяльність здійснюється з метою охорони і захисту правових норм шляхом застосування заходів юридичного впливу до правопорушників,

тобто під час здійснення правоохоронної діяльності виникає передбачена законом можливість примусового виконання прав громадян та усунення перешкод на шляху їх реалізації. Правоохоронна діяльність виражається в нагляді за дотриманням нормативно-правових розпоряджень як нормативного, так і індивідуального характеру, у створенні таких умов функціонування, що стимулюють правомірну поведінку, в застосуванні юридичних санкцій до осіб, які вчинили правопорушення.

Правоохоронна діяльність Національної поліції України має бути спрямована не лише на дотримання вимог нормативно-правових актів та актів індивідуального характеру, а й на здійснення контрольних функцій у цій сфері, виявлення правопорушень та осіб, які їх вчинили, притягнення їх до юридичної відповідальності. Особлива увага має приділятися також створенню таких умов для суспільства й окремих громадян, які будуть стимулювати правомірну поведінку, усувати потенційні загрози належному функціонуванню правоохоронної сфери. Тобто в даному випадку йдеться про профілактичну функцію, яку мають реалізовувати органи Національної поліції України з метою поліпшення криміногенної ситуації в державі, забезпечення безпеки громадян і правопорядку як на всій території держави, так і в окремих її регіонах.

Однією зі складових правоохоронної діяльності органів поліції є адміністративна діяльність, яка вирізняється за обсягом і змістом виконуваних завдань відповідними органами та підрозділами поліції. Адміністративна діяльність здійснюється за допомогою адміністративно-правових засобів і спрямована на охорону публічного порядку, забезпечення публічної безпеки. Відповідно до закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 та Положення про Національну поліцію від 28.10.2015 до основних заходів, що вживають органи Національної поліції України в рамках адміністративної діяльності, слід віднести такі:

- здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень;

- виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, вжиття у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

- вжиття заходів з метою виявлення адміністративних правопорушень; припинення виявлених адміністративних правопорушень;

- вжиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

- здійснення своєчасного реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;

- у випадках, визначених законом, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання;

- доставлення у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;

- вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та

річкових портах, інших публічних місцях;

регулювання дорожнього руху та здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

видання відповідно до закону дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видання та погодження дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху;

вжиття всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;

у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснення контролю за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;

вжиття заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї;

здійснення контролю за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил і порядку зберігання та використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту й активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ;

вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), а також вжиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю і здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснення приводу у виконавчому провадженні;

здійснення розгляду звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Національної поліції, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління, тощо.

У результаті аналізу змісту правотворчої, правозастосовної та правоохоронної діяльності органів поліції України можна дійти висновку, що зазначені форми діяльності мають бути обов'язково збалансованими, розвиватися паралельно одна з одною та орієнтуватися на досягнення єдиної кінцевої мети діяльності органів поліції. Це дозволить досягти оптимального ступеня правової регламентації управлінських відносин, фактичного виконання правових розпоряджень в усіх видах управлінської діяльності і невідворотності відповідальності за будь-яке їх порушення. До числа основних правових та організаційних заходів, реалізація яких дозволить досягти бажаного результату, належать такі:

– здійснення систематичного контролю за своєчасністю та ефективністю виконання приписів нормативно-правових актів; за результатами такого контролю треба здійснювати аналіз причин та умов, що призвели до невиконання окремих правових норм, та вживати конкретні заходи щодо недопущення їх

настання у майбутньому;

– розроблення необхідної нормативно-правової бази, де має бути враховано всі аспекти правотворчої, правозастосовної та правоохоронної діяльності Національної поліції України, закріплено процес правозастосування за окремими напрямками, визначено особливості взаємодії суб'єктів правотворчості та правозастосування;

– запровадження політики надання якісних правоохоронних послуг населенню, що має стати одним із критеріїв оцінювання роботи органів внутрішніх справ з урахуванням громадської думки;

– оновлення статусу підрозділів превентивної діяльності, більш чітке визначення їх компетенції, форм і методів взаємодії з іншими правоохоронними органами та громадськістю;

– побудова якісної багаторівневої системи звітності та контролю за діяльністю органів поліції, а також запровадження практики відповідальності перед суспільством за неналежне виконання або невиконання покладених на органи внутрішніх справ обов'язків.

Оптимізація системи органів Національної поліції України та підвищення ефективності їх діяльності щодо реалізації правоохоронної функції держави вимагають удосконалення кадрового забезпечення, впровадження сучасних міжнародних професійних стандартів діяльності працівників правоохоронних органів. Цього можливо досягти шляхом уведення антикорупційних та антидискримінаційних обмежень для особового складу органів поліції; запровадження періодичної переатестації кадрів (зі змінами критеріїв атестації) за участю представників громадськості та з урахуванням відгуків населення; змістового оновлення системи підготовки персоналу для органів поліції шляхом упровадження сучасної європейської моделі освіти, ступеневої підготовки фахівців та оптимізації мережі навчальних закладів з дотриманням принципу регіонального та пропорційного розміщення. Також важливого значення набуває запровадження дієвого механізму контролю за діяльністю працівників органів Національної поліції, оновлення існуючих форм та методів контролю за виконанням працівниками своїх службових обов'язків, запровадження практики невідворотності персональної відповідальності за дії (бездіяльність) і прийняті рішення.

2.

Структура Національної поліції:

- Центральний орган управління (апарат)
- Міжрегіональні територіальні органи
- Головні управління поліції в областях України
- Підпорядковані державні установи

Центральний орган управління поліції

1. Структуру центрального органу управління поліції затверджує керівник поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

2. Штатний розпис (штат) поліції затверджує керівник поліції.

3. Кошторис поліції затверджує керівник поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

Керівник та заступники керівника поліції

1. Безпосереднє керівництво поліцією здійснює керівник поліції.

2. Керівник поліції призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра внутрішніх справ України.

3. Керівник поліції має першого заступника та заступників.

4. Перший заступник та заступники керівника поліції призначаються на посаду та звільняються з посади Міністром внутрішніх справ України за поданням керівника поліції.

5. Керівником та заступниками керівника поліції може бути призначена особа, яка:

- 1) відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію;
- 2) має вищу повну юридичну освіту;
- 3) має стаж роботи в галузі права не менш як сім років;
- 4) має досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

1) очолює поліцію та здійснює керівництво її діяльністю, забезпечує виконання покладених на неї завдань;

2) у межах компетенції організовує та контролює виконання поліцією Конституції та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, а також наказів і доручень Міністра внутрішніх справ України з питань, що належать до сфери діяльності поліції;

3) вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони та захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання поліцейських послуг;

4) представляє у визначеному порядку поліцію у відносинах з іншими органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, іншими організаціями в Україні та за кордоном;

5) звітує перед Міністром внутрішніх справ України про виконання покладених на поліцію завдань і повноважень;

6) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

7) підписує накази поліції;

8) скасовує повністю чи в окремій частині акти територіальних органів поліції;

9) у межах повноважень надає доручення, обов'язкові для виконання поліцейськими, державними службовцями і працівниками поліції;

10) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату поліції;

11) приймає на службу та звільняє зі служби, призначає та звільняє з посад поліцейських відповідно до положень цього Закону;

12) призначає на посади та звільняє з посад у порядку, визначеному законом

та іншими нормативно-правовими актами про державну службу, державних службовців апарату центрального органу управління поліції;

13) приймає на роботу та звільняє з роботи в порядку, визначеному законодавством про працю, працівників центрального органу управління поліції;

14) приймає у визначеному порядку рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейських;

15) приймає у визначеному законодавством про державну службу порядку рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців апарату центрального органу управління поліції;

16) приймає у визначеному трудовим законодавством порядку рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників поліції;

17) у визначеному порядку вносить подання про представлення поліцейських, державних службовців апарату центрального органу управління поліції та працівників поліції до відзначення державними нагородами України;

18) присвоює спеціальні звання поліції відповідно до цього Закону;

19) присвоює ранги державних службовців відповідно до законодавства про державну службу;

20) вносить Міністру внутрішніх справ України пропозиції про утворення територіальних органів поліції, які є юридичними особами публічного права, у межах граничної чисельності поліцейських, державних службовців та працівників поліції і коштів, визначених на її утримання, а також щодо їх ліквідації, реорганізації Кабінетом Міністрів України;

21) утворює, ліквідовує, реорганізовує підприємства, заклади та установи, затверджує їхні положення (статуту), у визначеному порядку призначає на посади та звільняє з посад їх керівників, здійснює інші повноваження з управління об'єктами права державної власності, що належать до сфери управління поліції;

22) забезпечує дотримання визначеного Міністром внутрішніх справ України порядку обміну інформацією між Міністерством внутрішніх справ України і поліцією;

23) приймає у визначеному порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є поліція;

24) виконує повноваження керівника державної служби в органі відповідно до законодавства про державну службу та здійснює інші повноваження відповідно до цього Закону.

СТРУКТУРА АПАРАТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

1. Керівництво.
2. Департамент забезпечення діяльності Голови.
3. Департамент карного розшуку (у складі кримінальної поліції).
4. Департамент кримінальної розвідки (у складі кримінальної поліції).
5. Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми (у складі кримінальної поліції).
6. Департамент протидії наркозлочинності (у складі кримінальної поліції).
7. Департамент оперативної служби (у складі кримінальної поліції).

8. Департамент оперативно-технічних заходів(у складі кримінальної поліції).
9. Департамент забезпечення діяльності, пов'язаної з небезпечними матеріалами(у складі кримінальної поліції).
10. Департамент превентивної діяльності.
11. Департамент організації діяльності «Корпусу оперативно-раптової дії» (у складі поліції особливого призначення).
12. Департамент Інтерполу та Європолу.
13. Головне слідче управління.
14. Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування.
15. Департамент інформаційної підтримки та координації поліції «102».
16. Правовий департамент.
17. Департамент кадрового забезпечення.
18. Департамент комунікації.
19. Департамент фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку.
20. Департамент внутрішнього аудиту.
21. Департамент управління майном.
22. Департамент зв'язку та телекомунікацій.
23. Департамент документального забезпечення.
24. Департамент вибухотехнічної служби.
25. Управління режиму та технічного захисту інформації.
26. Управління міжнародного співробітництва.
27. Управління забезпечення прав людини.
28. Управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації.
29. Відділ організації кінологічної діяльності.
30. Відділ спеціального зв'язку.
31. Сектор з питань пенсійного забезпечення.

Територіальні органи поліції утворюються як юридичні особи публічного права в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах та як міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька адміністративно-територіальних одиниць) територіальні органи у межах граничної чисельності поліції та коштів, визначених на її утримання.

СТРУКТУРА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ (ГУНП)

1. Примірна структура головних управлінь Національної поліції в областях:
  - 1) апарат:
    - керівництво;
    - слідче управління;
    - управління (відділ) карного розшуку (у складі кримінальної поліції);
    - відділ кримінальної розвідки (у складі кримінальної поліції);
    - управління (відділ) боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми (у складі кримінальної поліції);
    - управління (відділ) протидії наркозлочинності (у складі кримінальної поліції);
    - управління (відділ) оперативної служби (у складі кримінальної

- поліції);
- управління оперативно-технічних заходів (у складі кримінальної поліції);
  - управління (відділ) превентивної діяльності (у складі патрульної поліції);
  - управління «Корпусу оперативно-раптової дії» (у складі поліції особливого призначення);
  - відділ (сектор) Інтерполу та Європолу;
  - управління (відділ) організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування;
  - відділ (сектор) правового забезпечення;
  - відділ (сектор) комунікації;
  - відділ (сектор) організації діяльності ізоляторів тимчасового тримання;
  - управління (відділ) кадрового забезпечення;
  - управління (відділ) фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку;
  - відділ (сектор) внутрішнього аудиту;
  - управління (відділ) логістики та матеріально-технічного забезпечення;
  - відділ (сектор) документального забезпечення;
  - управління (відділ) режиму та технічного захисту інформації;
  - управління (відділ) інформаційної підтримки та координації поліції
- «102»;
- управління (відділ) зв'язку та телекомунікацій;
  - вибухотехнічне управління (відділ, сектор);
  - відділ (сектор) спеціального зв'язку;
  - сектор з питань пенсійного забезпечення;
- 2) відділ поліції:
- керівництво;
  - слідчий відділ (відділення);
  - відділ (сектор) кримінальної поліції;
  - відділ (сектор) превенції (у складі патрульної поліції);
  - сектори реагування патрульної поліції № 1 – № 4 (для відділів поліції, де відсутні підрозділи Департаменту патрульної поліції);
  - сектор спеціальної поліції;
  - відділ (сектор) моніторингу;
  - сектор кадрового забезпечення;
  - режимно-секретний сектор;
  - канцелярія;
  - сектор логістики та матеріально-технічного забезпечення;
  - кінологічний сектор;
  - сектор інформаційної підтримки;
  - окремі посади спеціалістів зв'язку та спеціального зв'язку;
- 3) відділення поліції (у складі відділу поліції):

- керівництво;
  - слідче відділення;
  - сектор кримінальної поліції;
  - сектор превенції (у складі патрульної поліції);
  - сектори реагування патрульної поліції № 1 – № 4 (для відділень поліції, де відсутні підрозділи Департаменту патрульної поліції);
  - чергова частина (за відсутності секторів реагування патрульної поліції);
  - канцелярія;
  - логістика;
  - окремі посади спеціалістів з режиму секретності, кінологічної служби;
- 4) центр обслуговування підрозділів;
  - 5) ізолятори тимчасового тримання;
  - 6) стройовий підрозділ патрульної служби поліції особливого призначення;
  - 7) стройовий підрозділ поліції особливого призначення;
  - 8) тренінговий центр;
  - 9) кінологічний центр;
  - 10) приймальник-розподільник для дітей (у складі патрульної поліції);
  - 11) стройовий підрозділ реагування патрульної поліції (забезпечення супроводження (у складі патрульної поліції));
  - 12) стройовий підрозділ конвойної служби;
  - 13) оркестр.

Територіальні органи поліції утворює, ліквідовує та реорганізовує Кабінет Міністрів України за поданням міністра внутрішніх справ України на підставі пропозицій керівника поліції.

Керівники територіальних органів поліції призначаються на посади та звільняються з посад керівником поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

Заступників керівників територіальних органів поліції призначає на посади та звільняє з посад керівник територіального органу поліції.

Керівником, заступником керівника територіального органу поліції може бути призначена особа, яка:

- 1) відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію;
- 2) має вищу повну юридичну освіту;
- 3) має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років;
- 4) має досвід роботи на керівних посадах не менше одного року.

Структуру територіальних органів поліції затверджує керівник поліції за погодженням з міністром внутрішніх справ України.

Зокрема, 29 жовтня 2015 р. Міністерство внутрішніх справ України запровадило зміну організаційної структури місцевих органів та підрозділів Національної поліції. Це було пов'язано насамперед із тим, що в малих містах країни і в сільській місцевості (430 міст, 880 селищ, 28 тис. сіл) проживає 24,5 мільйони громадян і кожен із них має бути впевнений, що в разі необхідності отримає кваліфіковану допомогу поліцейського.

Зараз система місцевих органів поліції у структурі Головних управлінь Національної поліції формується за «кущовим» принципом, який передбачає створення **відділів** поліції, через які буде здійснюватися управління та організація діяльності **відділень** поліції (базових органів) у складі «куща».

Основними завданнями відділень поліції є:

- зосередження уваги дільничних офіцерів поліції на ефективній превенції та з'ясуванні потреб громадян і спільне з громадою їх вирішення. Насамперед це стосується питань безпеки, правової, інформаційної та моніторингової діяльності;
- створення груп реагування поліції, основним завданням яких є: негайний виїзд на виклик, патрулювання певної зони відповідальності з метою попередження вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, проведення профілактичної та роз'яснювальної роботи з громадянами, здійснення перевірочних заходів відносно осіб, за якими здійснюється нагляд;
- попередження й розслідування найбільш характерних для невеликих населених пунктів тяжких правопорушень;
- виконання інших функцій, пов'язаних з питаннями забезпечення правопорядку на території обслуговування.

Із компетенції відділень поліції було вилучено функції розслідування складних злочинів, юридичне, кадрове та матеріально-технічне забезпечення, забезпечення і дотримання прав осіб, які утримуються в ізоляторах тимчасового тримання.

Відділ поліції («кущовий» орган) утворюється з розрахунку 1 на 3–6 відділень поліції і, крім виконання завдань, характерних для базових органів поліції, здійснює функції з розслідування складних злочинів, діяльності дорожньої поліції, ізолятора тимчасового тримання, а також організаційно-аналітичного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та контролю за роботою відділень поліції.

Крім того, в рамках оптимізації та підвищення якості правоохоронної функції органів поліції великих міст було здійснено ліквідацію проміжної управлінської ланки у вигляді міських управлінь (Харків, Львів, Запоріжжя, Одеса, Дніпропетровськ, Херсон, Полтава, Миколаїв).

3.

Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України

Структурним підрозділом Національної поліції України, який у межах своєї компетенції реалізує державну політику у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху, організації роботи дозвільної системи, превентивної та профілактичної діяльності, запобігання та припинення насильства в сім'ї, є Департамент поліції превентивної діяльності.

Департамент поліції превентивної діяльності у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами та Положенням про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України, затвердженим наказом НПУ від 27.11.2015 № 123.

До основних завдань та функцій Департаменту поліції превентивної діяльності слід віднести:

1) вжиття заходів з організації забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях, зокрема під час проведення масових (мирних зібрань, культурно-видовищних та публічних релігійних заходів, виборів та референдумів) та спортивних (футбольних матчів та інших масштабних спортивних змагань) заходів, організації формування відповідних обліків, запобігання та припинення групових порушень (громадського) порядку, масових заворушень;

2) організацію та здійснення регулювання дорожнього руху, контроль за додержанням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, а також забезпечення супроводження транспортних засобів у випадках, передбачених законом. Аналіз обставин і причин виникнення дорожньо-транспортних пригод на вулично-дорожній мережі. Контроль за дотриманням власниками (володільцями) транспортних засобів, а також громадянами, посадовими і службовими особами вимог Закону України «Про дорожній рух», правил, норм та стандартів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, які регламентують вимоги щодо технічного стану транспортних засобів, та охорони довкілля від шкідливого їх впливу;

3) контроль за дотриманням фізичними і юридичними особами спеціальних правил і порядку зберігання та використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту й активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система;

4) контроль за додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням у дитячому середовищі, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі. Вжиття заходів із запобігання та припинення насильства в сім'ї. Організацію індивідуальної превентивної роботи з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті із законом, роботу з протидії втягненню дітей у злочинну діяльність, пияцтво, зайняття жебрацтвом та іншу протиправну діяльність.

До структури Департаменту поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України віднесено:

- ☐ управління груп реагування патрульної поліції;
- ☐ управління порядку та публічної безпеки;
- ☐ управління офіцерів поліції;
- ☐ управління ювенальної превенції;
- ☐ управління масових і охоронних заходів;
- ☐ управління контролю за обігом у сфері дозвільної системи;
- ☐ управління аналізу та планування спеціальних заходів;
- ☐ управління забезпечення безпеки дорожнього руху;

□ відділ впровадження системи автоматичної фіксації порушень правил дорожнього руху та аналізу стану доріг.18

4.

Самостійним структурним підрозділом Головних (територіальних) управлінь Національної поліції України в областях, який у межах своєї компетенції реалізує державну політику у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху, організації роботи дозвільної системи, превентивної та профілактичної діяльності, запобігання та припинення насильства в сім'ї, є Управління поліції превентивної діяльності.

У своїй діяльності управління керується Конституцією України, чинними законами України, указами, актами та розпорядженнями Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативними документами МВС України, ГУНП в області.

Діяльність управління ґрунтується на принципах законності, гуманізму, поваги до особи, дотримання прав і свобод громадян, довіри, відкритості та взаємодії з органами державної влади, місцевого самоврядування та громадськості.

Основними функціями Управління поліції превентивної діяльності є:

- захист прав, свобод, та законних інтересів громадян, запобігання правопорушенням та їх припинення;
- забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки на вулицях та інших громадських місцях (у тому числі у місцях проведення масових заходів), профілактика правопорушень у взаємодії з іншими службами і підрозділами національної поліції, органами державної влади та місцевого самоврядування, а також об'єднаннями громадян;
- організація проведення загальної та профілактичної роботи серед населення, взаємодії з громадськими формуваннями щодо охорони громадського порядку, участі разом з іншими службами та підрозділами національної поліції у виявленні, попередженні та припиненні правопорушень;
- здійснення ліцензування певних видів господарської діяльності, забезпечення дозвільної системи та державного охоронного нагляду;
- забезпечення охорони затриманих і взятих під варту осіб під час їх тримання у спеціальних установах міліції та конвоювання до органів суду, прокуратури та досудового слідства;
- організація і контроль за станом виконання підпорядкованими підрозділами превентивної діяльності нормативно-правових актів;
- реалізація в межах своєї компетенції державної політики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;
- організація контролю за додержанням законів, інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища від шкідливого впливу автотранспортних засобів (далі – транспортних засобів);
- удосконалення регулювання дорожнього руху з метою забезпечення його безпеки та підвищення ефективності використання транспортних засобів;
- виявлення та припинення фактів порушення безпеки дорожнього руху, а

також виявлення причин і умов, що сприяють їх вчиненню.

До структури Управління поліції превентивної діяльності Головного (територіального) управління Національної поліції України в області віднесено:

- ☐ відділ аналізу та організації діяльності груп реагування;
- ☐ відділ дільничних офіцерів поліції;
- ☐ відділ ювенальної превенції;
- ☐ відділ забезпечення публічної безпеки;
- ☐ відділ масових і охоронних заходів;
- ☐ відділ контролю за обігом у сфері дозвільної системи;
- ☐ відділ аналізу та планування спеціальних заходів;
- ☐ відділ забезпечення безпеки дорожнього руху;
- ☐ відділ впровадження системи автоматичної фіксації порушень правил дорожнього руху та аналізу за станом доріг.

5.

Повноваження працівника підрозділів поліції превентивної діяльності – це сукупність прав та обов’язків підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України. До повноважень працівника підрозділів поліції превентивної діяльності можна віднести:

1) організацію в межах компетенції проведення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень;

2) виявлення причин та умов, що призводять до вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, вжиття у межах компетенції заходів з їх усунення;

3) вжиття заходів з організації забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських і річкових портах, інших публічних місцях, зокрема під час проведення масових (мирних зібрань, культурно-видовищних і публічних релігійних заходів, виборів і референдумів) та спортивних (футбольних матчів та інших масштабних спортивних змагань) заходів, організації формування відповідних обліків, запобігання та припинення групових порушень (громадського) порядку, масових заворушень;

4) організацію забезпечення публічної безпеки та порядку, безпеки дорожнього руху в місцях перебування та на маршрутах руху посадових осіб, щодо яких здійснюється державна охорона;

5) здійснення контролю за додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вжиття заходів із запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням у дитячому середовищі, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі;

6) вжиття заходів із запобігання та припинення насильства в сім’ї;

7) вжиття заходів, спрямованих на соціальну адаптацію осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі;

8) здійснення контролю за дотриманням фізичними й юридичними особами спеціальних правил і порядку зберігання та використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту й активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система;

9) організацію приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин і пристроїв.

10) здійснення моніторингу оперативної обстановки у державі, вивчення, аналіз та узагальнення результатів ефективності поліцейської діяльності, інформування в порядку та у спосіб, які передбачені законом, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також громадськості про здійснення державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

11) здійснення розгляду звернень, запитів і скарг громадян, органів виконавчої влади, народних депутатів України, підприємств, установ, організацій, трудових колективів, публікацій у пресі з питань, пов'язаних з діяльністю ППД;

12) здійснення заходів із запобігання корупції, порушенням законності, службової дисципліни і контролю за їх реалізацією в ППД;

13) здійснення регулювання дорожнього руху, контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

14) здійснення супроводження транспортних засобів у випадках, передбачених законом;

15) організацію і контроль за своєчасним внесенням відомостей про дорожньо-транспортні пригоди, загиблих і потерпілих у них осіб до єдиної централізованої бази даних, розробку та здійснення заходів із профілактики таких пригод і запобігання їх учиненню;

16) здійснення аналізу й узагальнення результатів та ефективності фіксації правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, інформування в порядку та у спосіб, які передбачені законом, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також громадськості про здійснення державної політики у сфері впровадження автоматичної фіксації правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху;

17) здійснення серед населення роз'яснення законів, інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху, залучення з цією метою засобів масової інформації, кіно-, відео- і друковану продукцію;

18) вжиття разом з відповідними центральними і місцевими органами виконавчої влади та іншими установами й організаціями заходів із запобігання дитячому дорожньо-транспортному травматизму та порушенням Правил дорожнього руху неповнолітніми;

19) видачу дозволів на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, та визначення

порядку дорожнього перевезення окремих вантажів; здійснення контролю за безпекою дорожнього руху під час надання послуг з перевезення пасажирів чи вантажів, у тому числі, небезпечних, додержанням законодавства у зазначеній сфері, розроблення і видача в установленому порядку документів щодо погодження маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів;

20) здійснення контролю за дотриманням власниками (володільцями) транспортних засобів, а також громадянами, посадовими і службовими особами вимог Закону України «Про дорожній рух», правил, норм і стандартів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, які регламентують вимоги щодо технічного стану транспортних засобів та охорони довкілля від шкідливого їх впливу;

21) взаємодія з іншими службами Національної поліції з розшуку викраденого транспорту і транспортних засобів, що зникли з місць скоєння дорожньо-транспортних пригод з потерпілими;

22) здійснення видачі та анулювання відповідно до законодавства дозволів на придбання, зберігання, носіння, перевезення і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, щодо зберігання і використання яких установлено спеціальні правила, порядок та на які поширюється дія дозвільної системи, а також на відкриття та функціонування об'єктів, де вони зберігаються чи використовуються, діяльність стрілецьких тирів, стрільбищ невійськового призначення та мисливських стендів, підприємств і майстерень з виготовлення та ремонту зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, магазинів, в яких здійснюється їх продаж, піротехнічних майстерень, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, правил поводження з ними та їх застосування;

23) здійснення індивідуально-превентивної роботи з особами, які перебувають на профілактичних обліках у підпорядкованих підрозділах, насамперед з особами, звільненими з місць позбавлення волі, та тими, хто вчиняє насильство в сім'ї (домашнє насильство);

24) організацію роботи із взаємодії з населенням і громадськими формуваннями з охорони (громадського) порядку.

25) організацію взаємодії з дільничними інспекторами прикордонної служби Державної прикордонної служби України у забезпеченні правопорядку в межах контрольованих прикордонних районів і з охорони державного кордону;

26) запобігання вчиненню дітьми правопорушень, організація індивідуальної превентивної роботи з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті із законом, роботу з протидії втягненню дітей у злочинну діяльність, пияцтво, заняття жебрацтвом та іншу протиправну діяльність;

27) організацію загальної превентивної роботи з дітьми, у тому числі за місцем проживання, у навчальних і виховних закладах;

28) вжиття заходів з попередження жорстокого поводження з дітьми, вчинення стосовно них насильства, у тому числі батьками, законними

представниками, а також своєчасного вилучення дитини в разі загрози її життю і здоров'ю, влаштування її до спеціальних установ;

29) запобігання дитячій бездоглядності, здійснення профілактики причин самовільного залишення дітьми домівок чи навчально-виховних закладів, забезпечення дотримання вимог законів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, які позбавлені батьківського піклування;

30) вжиття заходів з охорони затриманих за підозрою у скоєнні злочинів, узятих під варту осіб, їх конвоювання під час досудового слідства, розгляду справ у судах, забезпечення виконання постанов суду про адміністративний арешт;

31) організацію та контроль за роботою груп швидкого реагування (до початку повноцінної роботи на території області підрозділів патрульної поліції).